

Dosarul nr. 2-265/23  
2-23001704-12-2-04012023-1

H O T Ă R Î R E  
în numele Legii

17 martie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței

Judecătorul

Grefier

Octavian Dvornic

Adriana Caraman

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de \*\*\*\*\* către \*\*\*\*\* , intervenient accesoriu ÎSC „Reforma Art” SRL privind dezmințirea informației false și defăimătoare, repararea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

a constatat

Argumentele participanților la proces

La 28 decembrie 2022, \*\*\*\*\* a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui \*\*\*\*\* solicitând :

- obligarea pârâtului \*\*\*\*\* să dezmință personal și public informațiile răspândite de acesta la data de 02.11.2022 la talk-showul „Secretele Puterii” de la Jurnal TV de la ora 20:00, moderată de \*\*\*\*\* , și a informațiilor răspândite la data de 03.11.2022 pe pagina sa oficială de facebook ([https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public/videos/2451286371685966/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN\\_GK0T-GK1C](https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public/videos/2451286371685966/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN_GK0T-GK1C)), care mă vizează, sunt defăimătoare, false și constituie relatări cu privire la fapte, cu următorul text:

„Eu, \*\*\*\*\* , dezminț informațiile expuse și răspândite de mine la data de 02.11.2022 la talk-showul „Secretele Puterii” de la Jurnal TV de la ora 20:00, moderată de \*\*\*\*\* , și la data de 03.11.2022 pe pagina mea oficială de facebook (<https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public/videos/2451286371685966/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-ANGK0T-GK1C>), cu privire la faptul că:

”Dnul \*\*\*\*\* împreună cu dnul Ceban de la MoldovaGaz și cu anumiți factori de decizie de la Gazprom au o înțelegere/au pus la cale o schemă, în urma căreia fură toți locuitorii municipiului Chișinău, nu doar a municipiului dar și a țării;

și declar că, informațiile respective, care au fost răspândite de mine, sunt defăimătoare, false și constituie relatări cu privire la fapte, prin care am lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a domnului \*\*\*\*\* . Îmi exprim și adresez domnului \*\*\*\*\* scuzele publice în legătură cu aceasta și cu cuvintele injurioase aduse la adresa dumnealui și în legătură cu limbajul batjocoritor și ofensator pe care l-am utilizat.

- Obligarea pârâtului \*\*\*\*\* să dezmință informațiile în același mod în care au fost răspândite la data de 02.11.2022, și anume în cadrul talk-showului „Secretele Puterii” de la Jurnal TV sau în cadrul unei alte emisiuni/talk-showuri de la Jurnal TV, care să conțină minim aceeași audiență, sau cel puțin în modul cum a fost efectuat în cadrul talk- showului din

02.11.2022, și cu publicarea textului dezmințirilor pe pagina sa oficială de facebook: <https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public?mibextid=ZbWKwL>;

- Obligarea pârâtului \*\*\*\*\* să șteargă/elimine de pe pagina sa oficială de facebook a postării din 03.11.2022 publicate în legătură cu persoana reclamantului: <https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public/videos/2451286371685966/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN GK0T-GK1C>;

- încasarea din contul pârâtului \*\*\*\*\* în beneficiul reclamantului \*\*\*\*\* a sumei de 1,00 (unu, 00) lei și obligarea pârâtului \*\*\*\*\* să măture Primăria mun. Chișinău timp de un an de zile, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, cu titlu de prejudiciu moral cauzat;

- încasarea din contul pârâtului \*\*\*\*\* în beneficiul reclamantului \*\*\*\*\* a tuturor cheltuielilor de judecată suportate și care vor fi suportate în prezentul proces judiciar civil.

În susținerea acțiunii a indicat faptul că la data de 02.11.2022 la talk-showul „Secretele Puterii” de la Jurnal TV de la ora 20:00, \*\*\*\*\* a răspândit următoarea informație (<https://www.jurnaltv.md/news/b17976bb3c83ead4/secretele-puterii-alternativa-primarului-capitalei.html>):

„...Dnul Spînu împreună cu dnul Ceban, cu anumiți factori de decizie de la Gazprom au înțelegere. Și mai mult decât atât, ne fură pe mine cu dumneavoastră și toți locuitorii municipiului, nu doar a municipiului dar și a țării și vă dau detalii în această privință...”

Reclamatul susține că a aflat despre informația răspândită la data de 03.11.2022, când a vizionat emisiunea menționată. Aceeși informație pârâtul a răspândit-o și pe pagina sa de facebook <https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public?mibextid=ZbWKwL> într-o postare din data de 03.11.2022 (<https://www.facebook.com/Ion.Ceban.public/videos/2451286371685966/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-AN GK0T-GK1C>), distribuind pasajul video din talk-showul „Secretele Puterii” de la Jurnal TV din 02.11.2022, de la ora 20:00, unde a subscris următorul titlu și conținut „Furtul miliardului 2 are loc. Cărdășie între Guvernare, ”MoldovaGaz” și Gazprom...”

Această informație a fost preluată și răspândită de reprezentanții mass-media din Republica Moldova și de peste hotare, precum și a fost distribuită pe rețele de socializare, ca de exemplu:

<https://unimedia.info/ro/news/3a37ceda724db81b/nu-ma-amenintati-dovezi-sunt-primarul-cu-acuzatii-grave-de-delapidari-de-milioane-in-scheme-cu-gazul-la-spinu-si-ceban-reactia-celor-doi.html>;

<https://newsmaker.md/ro/primarul-chisinaului-ii-acuza-pe-andrei-spinu-si-vadim-ceban-de-o-intelegere-cu-privire-gazele-naturale-reactia-celor-vizati/>;

<https://tv6.md/ro/2022/11/03/primarul-capitalei-ii-acuza-pe-andrei-spinu-si-vadim-ceban-de-o-intelegere-cu-privire-la-gazele-naturale-reactia-celor-vizati-video/>;

<https://alocapitala.md/primarul-de-chisinau-ii-acuza-pe-andrei-spinu-si-vadim-ceban-de-o-intelegere-spinu-il-da-in-judecata/>;

<https://ne-np.facebook.com/100076447654543/videos/-se-%C3%AEncinge-lupta-pentru-prim%C4%83rie-primarul-capitalei-ivan-ceban-a-lansat-acuza%C8%9Bi/827567921622951/>;

<https://www.ziarulnational.md/ion-ceban-ar-putea-fl-obligat-sa-mature-primaria-timp-de-un-an-dupa-ce-a-adus-acuzatii-grave-la-adresa-lui-andrei-spinu-si-vadim-ceban-cei-doi-si-anumiti-factori-de-decizie-de-la-gazprom-ne-iura-spinu-minciuni-halucinante/>;

<https://protv.md/politic/andrei-spinu-il-da-in-judecata-pe-ion-ceban-primarul-va-fi-obligat-sa-mature-primaria-timp-de-un-an-dupa-pierderea-procesului-care-este-motivul---2631085.html>;

<https://evz.ro/primarul-din-chisinau-face-acuzatii-grave-la-adresa-guvernului-reclama-modul-in-care-se-face-aprovizionarea-cu-gaze.html>;

<https://t.me/DumitruCiorici/10403>; etc.

Se mai indică în cerere că, pârâtul cu rea-credință a răspândit informații false și defăimătoare în adresa reclamantului.

De remarcat că, a folosit o modalitate de exprimare și un limbaj ofensator în adresa reclamantului, care-i ofensează intenționat persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică.

Din aceste informații răspândite se deduce că „eu împreună cu dnul Ceban de la MoldovaGaz și cu anumiți factori de decizie de la Gazprom am o înțelegere/am pus la cale o schemă, în urma căreia fur toți locuitorii municipiului Chișinău, nu doar a municipiului dar și a țării”.

Reclamantul indică că informația răspândită de pârât îl vizează, este defăimătoare, falsă și constituie relatări cu privire la fapte, și declară cu toată certitudinea că, reclamantul nici personal și nici împreună cu altcineva, inclusiv cu anumiți factori de decizie de la Gazprom, nu are și nici nu a avut vreo înțelegere/nu a pus la cale careva scheme, și nu fură locuitorii municipiului Chișinău și a țării.

În ceea ce privește incriminările cu caracter penal imputate, prin aceasta pârâtul a încălcat dreptul său la prezumția nevinovăției.

Reclamantul indică faptul că relatările cu privire la fapte răspândite de pârât sunt defăimătoare și nu corespund realității se probează prin aceea că, nu există careva procese penale pornite/intentate pe faptele expuse de pârât la data de 02.11.2022 și nu există acte judecătorești irevocabile în acest sens.

Faptul că informațiile răspândite de către pârât sunt false și respectiv defăimătoare se mai demonstrează prin probele anexate la prezenta cerere de chemare în judecată și alte probe care la necesitate vor fi prezentate pe parcursul prezentului proces judiciar civil.

La caz pârâtul a invocat expres la dat de 02.11.2022 și în postarea sa precum că, reclamantul ar fi încălcat legea și normele morale, ceea ce în consecință a influențat opinia publică. Or, la acest aspect urmează a fi luată în calcul imaginea sa, reputația sa și celelalte circumstanțe invocate supra. Evident că urmează a fi luată în calcul și persoana pârâtului și echipa politică al cărei membru este.

În context nu trebuie uitat și principiul fundamental al prezumției nevinovăției, astfel că toate faptele/informațiile invocate nu au fost probate de pârât așa cum îl obligă legea.

Informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă;

Reclamantul declară și explică reiterat că, informația răspândită de pârât este una falsă și defăimătoare și că aceste fapte/circumstanțe nu au existat și nu există în realitate.

Mai sus au fost indicate raționamentele și circumstanțele care confirmă că informațiile răspândite de pârât sunt false.

Suplimentar, faptul că relatările cu privire la fapte răspândite de pârât sunt defăimătoare și nu corespund realității se probează prin aceea că, nu există pornite careva procese contravenționale/penale în rezultatul cărora ar fi fost emise acte judecătorești definitive și irevocabile pe marginea faptelor invocate de pârât.

Respectiv, acțiunea este justificată și urmează a fi admisă integral prin prisma principiului fundamental al prezumției nevinovăției. Or, pârâtul, întrecând limitele libertății de exprimare a adus atingere prezumției nevinovăției. Asemenea acțiuni sunt contrare cadrului normativ național și internațional.

În concret, conform art. 12 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 prevede că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni sau contravenției este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Autoritățile publice și persoanele care le reprezintă sânt obligate să respecte dreptul la prezumția nevinovăției și să se abțină de la orice comentarii care ar sugera că persoana este vinovată de comiterea infracțiunii sau contravenției.

Organele de urmărire penală nu pot face declarații publice cu privire la vinovăția persoanei puse sub învinuire, cu excepția susținerii învinuirii în instanța de judecată.

Persoanele care nu reprezintă autoritățile publice și nu pot influența în niciun fel derularea procesului intentat, inclusiv mass-media, au dreptul să-și exprime opinia privind vinovăția unei persoane cu condiția ca: din contextul exprimării să reiasă clar că până la momentul dat nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă de condamnare a persoanei respective; din contextul exprimării să reiasă clar că este vorba de opinii, și nu de fapte confirmate; faptele pe care se bazează comentariile privind vinovăția unei persoane și calitatea procesuală a acesteia să fie expuse cu precizie.

Potrivit art. 21 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede: Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

Conform art. 6 paragraful 2 din Convenția europeană a Drepturilor Omului: Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

În continuare, conform art. 7 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 (Dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale):

Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: este falsă; este defăimătoare; permite identificarea persoanei vizate de informație.

Mai sus au fost elucidate aceste aspecte.

e) existența și quantumul prejudiciului cauzat.

Potrivit art. 29 alin. (1) din legea nr. 64 din 23.04.2010 „Instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea quantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

Având în vedere circumstanțele specifice ale cauzei, este evidentă cauzarea unui prejudiciu moral de către pârât prin răspândirea informațiilor false și defăimătoare legate de persoana mea.

Conform art.29 alin.(2), (3) și (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință. Avînd în vedere circumstanțele elucidate supra și justificate, reiese cert că am fost defăimat cu rea-credință, fiind răspândite informații false, care nu corespund adevărului.

În concluzie, instanța de judecată la stabilirea cuantumului prejudiciului moral urmează să ia în calcul toate criteriile expuse supra, în special: faptul că informațiile răspândite de pârât sunt false și defăimătoare; caracterul informațiilor răspândite; gradul de răspândire a informației; limbajul batjocoritor utilizat de pârât; celelalte circumstanțe esențiale cauzei.

Reclamantul solicită compensarea unui prejudiciu moral în valoare de 1,00 (unu) lei și ca pârâtul să fie obligat să măture Primăria mun. Chișinău timp de un an.

În drept își întemeiază acțiunea și în temeiul art. 11 din Declarația Universală a Drepturilor Omului; art. 6 paragraful 1 și 2 din Convenția europeană a Drepturilor Omului; art. 21 din Constituția RM; Codului Civil modernizat al RM; Legii RM cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului \*\*\*\*\*, avocatul Chira Constantin a susținut integral acțiunea și a solicitat admiterea acesteia în varianta formulată.

Reprezentatul pârâtului \*\*\*\*\*, avocatul Barașianț Mariana în ședința de judecată și în referința depusă acțiunea nu a recunoscut și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției a indicat faptul că reclamantul a citat doar parțial discursul lui \*\*\*\*\* din emisiunea "Secretele Puterii" din data de 02.11.2022 ora 20:00, difuzată la JurnalTV, evitând să menționeze detaliile importante.

Astfel, \*\*\*\*\* a spus următoarele (parte a emisiunii din pasajul video publicat pe pagina de facebook, la care se referă reclamantul):

\*\*\*\*\*: ANRE-ul este astăzi pur și simplu jucărică a guvernării și este foarte clar, ați văzut cum se modifică tarifele la carburanți, cum se modifică tarifele la gaz, când este nevoie de 7 ori. Apropo, gazul a scăzut la un preț de 800, de ce nu a scăzut de la 29 de lei?

\*\*\*\*\*: bună întrebare, Ceban și dl Spînu spun că-s devieri tarifare

\*\*\*\*\*: da, eu vreau să vă spun acum în premieră pentru Dvs. eu cred că dl Spînu împreună cu dl Ceban, cu anumiți factori de decizie de la Gazprom au înțelegere, și mai mult decât atât, ne fură pe mine cu Dvs. și toți locuitorii municipiului, nu doar a municipiului dar și a țării și vă dau detalii în această privință...

\*\*\*\*\*: dați detalii

\*\*\*\*\*: haideți să facem în felul următor, dacă ne întoarcem acum cu un an în urmă, când s-a făcut cea vâlvă că ni-i suficient gaz, vreau să știți că noi avem dovada faptului și voi prezenta, și colegii mei o au, pentru că deja am fost amenințat că dacă fac public aceste date poate să mi se întâmple ceva, or că vor veni mascații mâine dimineață...

\*\*\*\*\*: de cine?

\*\*\*\*\*: dle Cozer, îmi permiteți să finalizez gândul...

\*\*\*\*\*: ați spus amenințat, e grav, de cine: de Spînu, de procurorul general?

\*\*\*\*\*: eu cred că informație pe care vreau s-o dau prezintă interes public și vrea ca astfel de jurnalism, nu să discutăm noi cine este acela, acela, acesta...

\*\*\*\*\*: discutăm ce e important dl Ceban, vă rog

\*\*\*\*\*: permiteți să finalizez, mulțumesc, deci, le luăm pe rând, consumul de gaze naturale în Republica Moldova este 1,1 -1,2 mlrd. metri cubi pe an

\*\*\*\*\*: da

\*\*\*\*\*: pe zi este circa 5,7 mln. metri cubi cu devieri anumite în diferite perioade de ...

\*\*\*\*\*: iarna este mu mai mare

\*\*\*\*\*: repet, cu devieri anumite în anumite perioade, deci nu ne contrazicem. Ne întoarcem în anul 2021, luna octombrie, când s-a făcut tam tararam, uite cineva a dominat și super tare a dominat, de ne-a adus nouă tuturor în Republica Moldova cel mai mare preț la gaz din Europa, cu cele mai mici salarii, cele mai mici pensii, cel mai mare preț la gaz din Europa...

\*\*\*\*\*: vă rog, să ne spuneți care este totuși

\*\*\*\*\*: dați mi voie să finalizez totuși gândul

\*\*\*\*\*: eu am foarte multe întrebări, haideți spuneți unde este problema

\*\*\*\*\*: asta nu este important?

\*\*\*\*\*: este important, dar asta știm toți: că avem un preț foarte mare, știm, eu stau și nu mi pornesc căldură că mi-e frig, spuneți-ne cum a fost făcută înțelegerea Ceban, Spînu și cu Gazprom, vă rog

\*\*\*\*\*: nu știu cum a fost făcută, eu doar o să prezint aceste date, inclusiv de la contoarele, am date oficiale care le pot proba și, repet, nu mă amenințați pentru că datele acestea nu sunt doar la mine, eu acum vorbesc foarte serios, nu sunt doar la mine, sunt și la colegii mei, atât în format electronic, cât și documentele scanate pe care le pot proba, deci vreau să înțelegeți că s- a făcut gălăgie, noi nu am avut nevoie de surplus, nu am avut deficit și nu am avut probleme de presiune, vreau să-l întrebați data viitoare

\*\*\*\*\*: 5 secunde până la pauză de publicitate

\*\*\*\*\*: întrebați-l data viitoare pe Spînu cine este Willem Coppoolse, vă rog să-l întrebați cu mare drag, cine a inventat schema ocolind legea 753 și a mers pe o nouă procedură care se numește ahead, să cumpere zilnic și nu săptămânal, cine este beneficiarul final a volumelor pentru care plătim noi cu Dvs, fie că este Transnistria, fie cineva mai departe, iar eu voi face datele aceste public și eu vreau să vă spun că noi suntem delapidăți de milioane de dolari de o guvernare absolut coruptă, dar noi discutăm despre alte subiecte, eu sunt gata să discut”.

În cererea de chemare în judecată se invocă că citatul criticat reprezintă relatare cu privire la faptele însă, analizând discursul lui \*\*\*\*\* integral, cu analiza celor spuse pe segmente, constată că cuvintele contestate de reclamant reprezintă totuși o opinie, teorie referitor la un fapt, și care are un substrat factologic suficient.

Astfel, propoziție referitor la înțelegere între reclamant și alții se începe cu cuvintele ”eu cred”, iar în continuare \*\*\*\*\* descrie exact pe ce se bazează și prezintă informația detaliată în acest sens în continuare.

Astfel, la 29.10.2021 în or. Sankt Petersburg, Federația Rusă, de către \*\*\*\*\* și \*\*\*\*\*r a fost semnat Acordul nr. 19 la contractul nr. GM-07-11 din 29.12.2006. Acest Acord a fost semnat și de către reclamant \*\*\*\*\* . Conform pct.3 acestui Acord, SA ”Moldovagaz” se obligă să cumpere cantitatea de 1,238 mln. m<sup>3</sup> de gaze naturale pentru malul drept al Nistrului. Acestea sunt fapte cunoscute publicului larg și făcute publice inclusiv pe pagina web Agenției Naționale de Reglementare în Energetică.

Totodată, conform Raportului anual privind activitatea de furnizare a gazelor naturale pentru anul 2020 al SA ”Moldovagaz”, consumul anual de gaze naturale variază între 9,9 mln. m<sup>3</sup> - 1,0 mlrd m<sup>3</sup> (tabel 4.1. Volumele de gaze naturale furnizate consumatorilor finali).

Totodată, se constată că numărul consumatorilor a crescut cu 2,4% față de anul precedent, însă consumul a scăzut cu 2,8%.

Conform Raportului anual privind activitatea de furnizare a gazelor naturale pentru anul 2021 al SA ”Moldovagaz”, consumul anual de gaze naturale crește până la 1,1 mlrd. m<sup>3</sup> (tabelul

2.1. Indicatorii tehnico-economici privind activitatea furnizorului), însă fără a fi prezentată o explicație în acest sens, creșterea constituind 16,6%

În aceeași ordine de idei, important este că în perioada rece a anului (trimestrul I și IV) Republica Moldova consumă în mediu 150 mln. m<sup>3</sup> de gaz lunar sau 5 mln. m<sup>3</sup> pe zi. În perioada caldă se consumă lunar câte 40 mln. m<sup>3</sup> pe lună sau câte 1,3 mln. m<sup>3</sup> pe zi.

Conform Raportului privind activitatea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în anul 2021, consumul de gaze naturale în anul 2021 a crescut semnificativ cu 178.4 mln. m<sup>3</sup> sau 17%.

Reieșind din cele menționate, în condițiile în care conform datelor oficiale, consumul și procurările de gaze pentru ultimii ani este de 9,9 mln. m<sup>3</sup> - 1 mlrd. m<sup>3</sup> de gaze naturale, considerăm că asumarea de către Republica Moldova, în persoana reclamantului, a unui surplus de gaze natural în mărime de peste 100 mln. m<sup>3</sup> a fost în detrimentul economic al țării.

Or, conform datelor deschise, în anul 2021 pe teritoriul Republicii Moldova nu a fost înregistrat nici un consumator mare de gaze naturale și atunci pentru cine este destinat acest consum, prețul căruia a fost pus pe umerii cetățenilor.

Ceea ce a expus în emisiunea "Secretele puterii" din 02.11.2022 \*\*\*\*\* este că el consideră că achiziționarea unei cantități mai mari de gaze naturale, decât cel consumat obișnuit, este o prejudiciere a cetățenilor, în condițiile în care pe de o parte volumul de gaze procurat este la un preț exagerat, iar pe de altă parte acesta depășește necesitățile reale ale Republicii Moldova.

În aceeași ordine de idei, reiterează că semnatarul Acordului din 29.10.2021 este reclamantul \*\*\*\*\*.

Este evident că procurarea fără necesitate a unui volum mai mare și la un preț ridicat nu poate fi efectuată fără înțelegerea/consimțământul celor 3 participanți la negocieri și semnatori a Acordului menționat supra: \*\*\*\*\*r, președintele comitetului de management al companiei Gazprom, \*\*\*\*\*, președintele consiliului de administrației a companiei moldo-ruse Moldovagaz și \*\*\*\*\*, ministrul al infrastructurii și dezvoltării regionale al Republicii Moldova.

În aceeași ordine de idei, interesul companiei ruse Gazprom de a livra cantități suplimentare de gaze naturale Republicii Moldova și care urmează a fi achitate de cetățenii Republicii Moldova este evident. Dar și aici urmează a fi analizate următoarele fapte: cel mai mare consumator de gaze naturale din stânga Nistrului este Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan. Conform surselor oficiale proprietar al Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan este Inter RAO, al cărui președinte de consiliu este \*\*\*\*\*.

Reieșind din faptul că beneficiarul final al mijloacelor financiare obținute din activitatea Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan este \*\*\*\*\*, care este și consilierul președintelui Federației Ruse, rezultă interesul direct al companiei Gazprom de a asigura malul stâng cu stoc necesar de gaze naturale pentru producerea energiei electrice.

Conform acordului din 29.10.2021, cantitatea totală livrată de gaze naturale pe perioada 01.11.2021 - 01.10.2022 este de 3,3 mlrd. m<sup>3</sup>. Această informație este confirmată și de către raportul transportatorului ucrainean. Deci, diferența între volumul livrat și consumat pe malul drept al Nistrului, este livrată malului stâng - pentru care achită compania SA Moldovagaz.

Considerăm că prin argumentele descrise supra și probele atașate se confirmă că cuvintele contestate ale lui \*\*\*\*\* reprezintă fapte dovedite și unele expuneri de opinii cu substrat factologic suficient.

Totodată, concluziile lui \*\*\*\*\* au fost bazate nu doar pe cele descrise supra, dar s-a referit la următoarele.

Astfel, din cifrele oficiale descrise supra și confirmate prin raporturi SA Moldovagaz și ANRE atașate rezultă că nu sunt premise pentru creșterea volumului de consum, pentru a dezbate atenția de la cifrele neconfirmate și neargumentate din anul 2021, la începutul lunii octombrie 2021, Guvernul Republicii Moldova anunță că compania Gazprom reduce aprovizionarea cu gaze naturale cu circa 30%, ceea ce va conduce la scăderea presiunii în conducte. Menționează că nu există o confirmare în acest sens din partea companiei Gazprom.

În baza acestei informații plasate în spațiul public, la 22.10.2021 prin Hotărârea Parlamentului nr. 148 din 22.10.2021 se declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 22 octombrie - 20 noiembrie 2021, prelungită ulterior până prezent.

Se mai indică în referință că conform art. 2 Hotărârii Parlamentului nr. 148 din 22.10.2021: Pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri: 1) instituirea unui regim special de procurare a gazelor naturale în regim rapid; 2) alocarea mijloacelor financiare pentru asigurarea procurării volumelor necesare de gaze naturale; 3) adoptarea deciziilor necesare în scopul asigurării unor acțiuni rapide de asigurare cu gaze naturale, inclusiv prin derogare de la prevederile normative; 4) dispunerea, la necesitate, a raționalizării consumului de gaze naturale și de alte resurse energetice; 5) adoptarea deciziilor de împuternicire a furnizorilor și distribuitorilor să acționeze în scopul procurării, transportului și distribuției gazelor naturale pe întreg teritoriul țării; 6) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind: a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației; b) familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale; c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații; 7) instituirea de instrumente rapide de colectare a plăților de la consumatori pentru gazele naturale folosite; 8) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor insuficienței de gaze naturale care a provocat starea de urgență.

În aceeași zi, 22.10.2021 Comisia pentru Situații Excepționale a adoptat Dispoziția nr. 1 și prin art.3 obligat SA ”Energocom” să creeze grupul de lucru pentru achiziția gazelor naturale și să încheie cu SRL „Moldovatransgaz” un contract pentru achiziționarea primelor 5 mii. m3 de gaze naturale. Iar în art. 4 Dispoziției a stabilit derogările de la de la prevederile art. 61 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, se modifică Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr. 258/2020, în scopul alocării mijloacelor pentru majorarea capitalului social al Societății pe Acțiuni „Energocom”, în sumă de până la 1700000,0 mii de lei din contul modificării soldurilor de mijloace bănești la conturile bugetului de stat.

La licitație respectivă, conform datelor plasate pe pagina web SA Energocom la rubrica ”transparentă” au câștigat următoarele companii: PGNiG Supply & Trading GmbH, Vito! Gas and Power BV, PGNiG Supply & Trading GmbH, DXT Commodities SA, Naftogaz of Ukraine, ERU Europe GmbH, PGNiG Supply & Trading GmbH, Naftogaz of Ukraine.

Atrage atenția instanței asupra companiilor PGNiG Supply & Trading GmbH, ERU Europe GmbH și Naftogaz of Ukraine, care sunt reprezentate/afiliate lui Willem Coppoolse și lui Maciej Wozniak.

Astfel, Willem Coppoolse este director la ERU Group din Ucraina, anterior a fost Trading Director la Naftogaz of Ukraine; iar Maciej Wozniak a fost vicepreședintele consiliului PGNiG.

Dar, important este că ambii au fost consilierii/consultanți în cadrul Guvernului Republicii Moldova, responsabili pentru promovarea schemelor noi de achiziționare gazelor naturale.

Anume dl Willem Coppoolse este principalul actor care a promovat modalitatea de achiziție a gazelor naturale de tip bursier, prin *day ahead*.

Această informație este publicată chiar de ei, confirmată de reclamantul în cadrul emisiunii ”Cutia Neagră” cu Mariana Rață din 20.01.2023 și este disponibilă publicului larg, însă nu a fost comunicată corespunzător cetățenilor Republicii Moldova. Anumite dubii apar la un observator independent atunci când la licitațiile desfășurate conform consultațiilor unei persoane câștigă companiile afiliate acestei persoane.

Având în vedere informații menționate, este logică concluzia privind unele necordonanțe în procurarea gazelor naturale de Republica Moldova, expuse de \*\*\*\*\*.

Consideră că partea pârâtă a probat că informații prezentate în cadrul emisiunii din 02.11.2022 nu sunt defăimătoare, nu sunt false și au un substrat factologic suficient.

Totodată, aceste informații sunt de interes public, având în vedere consecințele deciziilor Reclamantului și a Comisie de Situații Excepționale a Republicii Moldova le simt toți cetățenii Republicii Moldova și costurile acestor decizii sunt achitate de către toți cetățenii Republicii Moldova.

Este de menționat și faptul că reclamantul a omis să citeze și nu combate informații prezentate în aceeași emisiune privind faptul că cetățenii Republicii Moldova achită cel mai mare preț pentru gaze naturale în comparație cu țările europene, dar în același timp avem cele mai mici salarii și pensii.

Referitor la argumentul reclamantului precum că ar fi fost încălcat dreptul să la prezumția nevinovăției, menționează că din discursul lui \*\*\*\*\* în emisiunea analizată nu rezultă nici o învinuire într-o infracțiune concretă și nici nu este utilizat ”limbaj ofensator”. Aceste argumente reclamantului nu sunt explicate și nici întemeiate, or art. 24 Legii 64 stabilește anumite obligații de probațiune și pentru reclamant.

Consideră că reclamantul a ales să scoată din context o singură frază spusă de \*\*\*\*\* în cadrul emisiunii și încearcă să prezinte instanței situația denaturată. Or, pentru a analiza sunt sau nu informații difuzate defăimătoare, reclamantul urma să răspundă și la celelalte afirmații a lui \*\*\*\*\*: cine este Willem Coppoolse, de ce a fost modificată procedura de achiziție a gazelor naturale, din care considerente au fost stabilite derogări de la prevederile legale în achiziția gazelor naturale și cine sunt beneficiarii finali atât a volumelor suplimentare procurate, precum și a mijloacelor bănești achitate pentru aceste volume

Însă, din comunicările publice reclamantului rezultă foarte clar că răspunsul la majoritatea întrebărilor incomode este - sunt informații confidențiale, nu consideră necesar de a le face publice, etc.

În speța examinată, \*\*\*\*\* a exercitat dreptul său la libertatea de exprimare, prezentând informații și concluzii de interes public, având scopul de a informa corect cetățenii Republicii Moldova. Faptul că aceste informații/ concluzii au deranjat reclamantul, exponentul puterii de stat, nu sunt suficiente pentru admiterea acțiunii.

*Intervenientul accesoriu ÎSC „Reforma Art” SRL* în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de citare a fost efectuată.(f.d.75,86,94), prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsă, astfel instanța a considerat posibil examinarea cauzei în lipsă.

Totodată în referința expedită a depusă a menționat faptul că limitele criticii admisibile în privința politicienilor și persoanelor publice sunt mai largi decât dacă acestea s-ar referi la persoane fără astfel de calități, aceste persoane nu trebuie să suporte defăimare prin comunicarea de informații false și sunt în drept să solicite protecția drepturilor și intereselor sale prin intermediul instanțelor de judecată.(f.d 96)

## Aprecierea instanței de judecată

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului, verificând argumentele invocate în raport cu probele administrate, instanța de judecată ajunge la următoarele concluzii.

Conform art.5 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În acord cu art.27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Potrivit art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Astfel, în fapt instanța a stabilit că reclamantul la 22 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice cât și prin intermediul oficiului poștal a înaintat cereri prelabile către \*\*\*\*\* în temeiul Legii cu privire la libertatea de exprimare, solicitând dezmințirea informațiilor răspândite la data de 02 noiembrie 2022 la talk-showul ”Secretele Puterii” de la Jurnal TV de la ora 20.00 și a informațiilor răspândite la 03 noiembrie 2022 pe pagina oficială de facebook.

La actele cauzei instanța de judecată nu atestă un răspuns la cererea prelabilă. Lipsa unui răspuns la cererea prelabilă depusă de \*\*\*\*\* , se confirmă și din explicațiile părții reclamante, totodată nu este infirmată de către partea pârâtă.

Astfel, drept urmare, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul pretinde încălcarea onoarei, demnității și reputației profesionale de către pârâtul, solicitând obligarea acestuia să dezmințască informațiile care au fost răspândite la data de 02 noiembrie 2022 și anume în talk-showul ”Secretele Puterii” de la Jurnal TV și publicarea textului dezmințirilor pe pagina oficială de facebook, ștergerea de pe pagina oficială a postării din 03 noiembrie 2022 publicate în legătură cu personalitatea reclamantului.

Iar în acest context, s-a făcut referire la faptul că, la 02 noiembrie 2022 la talk-showul „Secretele puterii ” de la Jurnal TV de la ora 20.00 moderată de \*\*\*\*\*, \*\*\*\*\* a spus că: „...Dnul Spînu împreună cu dnul Ceban, cu anumiți factori de decizie de la Gazprom au înțelegere. Și mai mult decât atât, ne fură pe mine cu dumneavoastră și toți locuitorii municipiului, nu doar a municipiului dar și a țării și vă dau detalii în această privință...”.

Așadar, considerând că, prin aceste afirmații i-a fost lezată demnitatea, onoarea și reputația profesională, \*\*\*\*\*, s-a adresat cu prezenta acțiune solicitând dezmințirea informației prin intermediul aceluiași emisiuni de la Jurnal TV, publicarea textului dezmințirilor și încasarea prejudiciului moral.

Conform art. 32 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, libertatea expresiei, așa cum este garantată în Articolul 10 § 1, constituie deci unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una dintre condițiile de bază pentru progresul acesteia (Lingens v. Austria, 8 iulie 1986, § 41, seria A, nr. 103), iar prin Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, (în continuare Lege), a fost instituit mecanismul la nivel național prin care se garantează, exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

Deopotrivă, libertatea de exprimare este consfințită și de articolul 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Dreptul la libertatea de exprimare reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăți democratice, una dintre condițiile de bază pentru progresul și dezvoltarea oricărei persoane.

Astfel, articolul 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul ”informațiilor” sau ”ideilor” inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere (broadmindedness), fără de care nu poate exista o ”societate democratică”. Aceasta înseamnă că orice ”formalitate”, ”condiție”, ”restricție” sau ”penalitate” impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

*defăimare* – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

*răspîndire a informației* – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

*informație* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

*fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

*judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

*judecată de valoare fără substrat factologic suficient* – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;

*injurie* – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

*cenzură* – denaturare nejustificată a materialului jurnalistic sau interzicere nejustificată de a răspîndi anumite informații de către conducerea mass-mediei; orice manifestare a autorităților publice sau a persoanelor care exercită funcții publice de ingerință în activitatea editorială a mass-mediei sau a angajaților acesteia ori de împiedicare a tirajării sau a răspîndirii informației;

*informație despre viața privată și de familie* – orice informație, inclusiv imagine, privind viața familială, viața la domiciliu, corespondența și conținutul ei, sănătatea și defectele fizice, orientarea și viața sexuală, precum și comportamentul persoanei, în condițiile în care persoana contează, în mod rezonabil, pe intimitate;

*interes public* – interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei;

*persoană care exercită funcții publice* – persoană fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia;

*persoană publică* – persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public;

*document al autorității publice* – act emis de o autoritate publică sau de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

*comunicat al autorității publice* – relatare făcută publică de o autoritate publică sau, în numele acesteia, de o persoană care exercită atribuțiile puterii publice;

*mass-media* – mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum și jurnalistul;

*investigație jurnalistică* – cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic;

*rectificare* – corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greșit;

*dezmințire* – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității;

*replică* – răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspîndit de mass-media;

*scuze* – declarație prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie;

*discurs care incită la ură* – orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță.

La fel și art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 statuează că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

(2) Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

(3) Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morală, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

(4) Restriângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Conform art. 7 alin. (1) din Legea menționată mai sus, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Totodată, instanța de judecată învederează că, onoarea reprezintă aprecierea pozitivă care reflectă calitatea persoanei în conștiința socială.

Demnitatea reprezintă autoaprecierea persoanei întemeiată pe aprecierea societății.

Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.

Prevederile legale citate supra trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, având în vedere că, libertatea de exprimare este garantată prin art. 10 din Convenția Europeană, care prin § 2 permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Astfel, fiind statuat că, exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora (...). Pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative prevăzute de § 2 al art. 10 CEDO și, anume: i) măsura să fie prevăzută de lege; ii) să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2; iii) și să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor.

Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța reține prevederile art. 3 alin. (1) - (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, care reglementează condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare. Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, instanța reține că, unul din scopurile legitime prevăzute în § 2 al art. 10 din Convenție este protecția reputației altora.

Respectiv, odată ce s-a constatat cu certitudine că, măsura de limitare a libertății de exprimare este prevăzută de lege și a urmărit un scop legitim, în continuare urmează a fi examinată cea de a treia condiție și, anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 CEDO și, pe de altă parte, aceea a dreptului

reclamantului la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale, care, ca elemente ale vieții private, sunt garantate de art.8 al Convenției.

Este de menționat că, determinând distincția clară între informații, denumite fapte, informații și opinii, denumite judecăți de valoare, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a remarcat că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit.

Conform art. 4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Potrivit art. 6 alin. (1) și (2) al aceleiași Legi, orice persoană are libertatea de a primi informații de interes public prin intermediul mass-mediei. Apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

Potrivit art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care exercită funcții publice este persoana fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.

Conform art. 7 alin. (2), (3)-(5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspândirea unor relații cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi, dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Potrivit art. 9 alin. (1) și (4) din Legea menționată, orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Conform art. 24 alin. (1) - (3) din Legea enunțată, reclamantul trebuie să dovedească următoarele:a) pârâtul a răspândit informația;b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și quantumul prejudiciului cauzat.

Pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; ) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de

diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public.

În cazurile ce vizează restrângerea libertății de exprimare, refuzul pârâtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii.

Reclamantul a indicat că fiind Ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în privința sa s-au răspândit informații false și defăimătoare care pot afecta imaginea sa și echipa politică al cărei membru este.

Conform Legii cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-media, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Astfel, \*\*\*\*\*, fiind ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, investit cu dreptul de a promova politica statului în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale ce își desășoară activitatea în conformitate cu Constituția și legile Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, actele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și dispozițiile Guvernului, precum și cu alte acte normative), trebuie să fie cu mult mai tolerant la criticile aduse în adresa sa/informațiile răspândite, deoarece limitele criticii/informațiilor acceptabile la adresa persoanelor politice și a persoanelor care ocupă funcții publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

Instanța de judecată reține că în cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului a susținut că în cadrul emisiunii ”Secretele puterii” de la Jurnal RV pârâtul, a răspândit informații false și defăimătoare, iar în opoziție cu acesta, reprezentantul pârâtului a susținut că, reclamantul a prezentat informații incomplete, iar informațiile nu sunt defăimătoare.

Astfel, instanța reiterează faptul că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că, informația este falsă.

Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persona care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale, sarcina probațiunii fiind pusă pe seama reclamantului care trebuie să dovedească că pârâtul a răspândit informația, îl vizează, este falsă și defăimătoare.

Din probele prezentate la dosar, instanța de judecată este în imposibilitate de verifice dacă informația ponegrec onoarea, demnitatea și reputația profesională, viața privată și de familie și dacă nu corespund realității, or în asemenea categorii de cauze sarcina probațiunii revine atât reclamantului, cât și pârâtului.

Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care exercită funcții publice este persoana fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.

Totodată, instanța de judecată reține că, potrivit art. 9 alin. (1) și (4) din Legea enunțată, orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea massmediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

La fel, în cauza Pakdemirli vs Turcia, CtEDO a amintit faptul că, în condițiile în care victima era un ilustru om politic, acesta trebuie să suporte limite ale criticii mult mai elastice decât în cazul altor persoane. Concluzii similare au fost expuse și în cauza Wirtschafts-Trend ZeitschriftenVerlags GmbH vs Austria, unde Curtea a indicat că, limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

În circumstanțele expuse, se reține că, Spînu Andei, fiind persoană cu funcție publică, trebuie să fie cu mult mai tolerant la criticile aduse în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice și a persoanelor care ocupă funcții publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

În continuare, instanța de judecată relevă că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la libertatea de exprimare, urmează a fi stabilit: 1) dacă declarațiile respective ale lui \*\*\*\*\* constituie fapte (afirmații) sau judecăți de valoare; 2) în cazul în care declarațiile respective au constituit judecăți de valoare, dacă acestea au avut un substrat factologic suficient.

Revenind la prevederile art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată reiterează că, judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

Astfel, cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veridicității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art. 10 din Convenția Europeană.

Din materialele dosarului rezultă că, la emisiunea televizată de la Jurnal TV din 02 noiembrie 2022 pârâtul s-a referit la ceea ce crede dânsul referitor la prețul gazelor naturale, modul de încheiere a contractelor de aprovizionare cu gaze naturale or, la întrebările moderatorului, pârâtul \*\*\*\*\* începe informațiile cu fraza ”eu cred”.

Din conținutul discursului lui \*\*\*\*\* din cadrul emisiunii televizate se reține că nu conține imputăți faptice nemijlocit reclamantului, nefiind stabilit în mod obiectiv un atac la persoană sau o discreditare la persoană în fața opiniei publice, or în cadrul emisiunii fiind menționați mai mulți factori de decizie implicați (ANRE, Gazprom, Ceban etc.)

Prin urmare, din considerentele expuse nu pot fi reținute argumentele reprezentantului reclamantului privind aprecierea informațiilor din cadrul emisiunii televizate din 2 noiembrie 2022 ca fiind o relatare cu privire la fapte ce vizează nemijlocit reclamantul.

Corespunzător instanța notează că deși reclamantul în cererea de chemare în judecată a menționat faptul că pârâtul a folosit o modalitate de exprimare și un limbaj ofensator în adresa reclamantului, din conținutul discursului pârâtului din cadrul emisiunii televizate din 02 noiembrie 2022 nu rezultă că este utilizat un limbaj ofensator, or în cerere fiind indicat informația :”dlul Spînu împreună cu dnul Ceban, cu anumiți factori de decizie de la Gazprom au înțelegere. Și mai mult decât atât, ne fură pe mine cu dumneavoastră și toți locuitorii municipiului, nu doar a municipiului dar și a țării și vă dau detalii în această privință.”

Ca urmare nu a fost prezentat careva probe care ar indica concret limbajul ofensator, or potrivit dicționarului explicativ, limbaj ofensator este acel offensează, care constituie o jignire, insultă, jignire, injurie. În speță reclamantul nu a indicat concret informația care l-a ofensat, jignit sau care este o injurie.

Corespunzător instanța ține să noteze că potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, au fost delimitate trei categorii principale de exprimării, acestea fiind: politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării

politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general. Problemele identificate ca fiind de interes public general includ: examinarea cauzelor în justiție, mediul înconjurător, sănătatea publică, abuzul de putere din partea poliției, cruzimea față de animale, proasta gestionare a patrimoniului public, comportamentul ilegal al procurorilor, corupția funcționarilor de stat și activitățile entităților comerciale puternice (Steel și Moris vs Regatul Unit).

În cauza Dichand vs. Austria, cu privire la necesitatea ingerinței în libertatea de exprimare a reclamantilor, CtEDO a considerat că judecățile de valoare pe care le-a făcut primul dintre ei au o bază factuală suficientă, cât timp acesta nu a invocat o stare de fapt mincinoasă. Curtea a amintit că dl. Graff era un om politic important care trebuie să suporte un anumit nivel al criticii activității sale publice și private. Chiar dacă tonul articolului din ziar era virulent și polemic, Curtea a indicat că art. 10 protejează și astfel de informații sau idei, iar, în speță, ele reprezentau o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice.

La fel, în cauza Pakdemirli vs Turcia, CtEDO a amintit faptul că, în condițiile în care victima era un ilustru om politic, acesta trebuie să suporte limite ale criticii mult mai elastice decât în cazul altor persoane.

Concluzii similare au fost expuse și în cauza Wirtschafts-Trend ZeitschriftenVerlags GMBH vs. Austria, unde Curtea a indicat că limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

Prin urmare pe lângă faptul că în emisiunea din 02 noiembrie 2022 nu se vizează nemijlocit reclamantul \*\*\*\*\*, dar tarifele la carburanți, aprovizionarea cu gaz, consumul de gaze naturale în Republica Moldova, etc. în ansamblu, nefiind îndeplinite condițiile cumulative consemnate la art. 7 din Legea nr. 64, care urmează a fi întrunite pentru restabilirea în drepturi a persoanei, nu se atestă nici existența celei de-a treia condiții pentru limitarea libertății de exprimare, și anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 CEDO și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamantului la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale.

Cu atât mai mult, este indubitabil că, Curtea dă o protecție largă libertății de exprimare în cazurile când aceasta stimulează dezbaterile publice asupra problemelor de interes public.

În concluzie, instanța de judecată conchide că, nu sunt temeiuri pentru a admite pretenția reclamantului cu privire la obligarea pârâtului de a dezminți informația prin intermediul unei emisiuni televizate cât și publicarea acestor dizmințiri și, prin urmare, consideră necesar de a respinge această pretenție ca neîntemeiată.

Referitor la pretenția reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 (unu) leu, instanța de judecată reține că, în conformitate cu art. 29 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspândirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință.

Având în vedere norma enunțată, pentru acordarea daunelor morale, practica judiciară a statuat o serie de criterii obiective, în ipoteza în care cel în cauză dovedește că prestigiul, onoarea, reputația sau demnitatea sa au fost afectate prin fapta pârâtului.

Orice incident de natura celui descris în speță implică, inerent, o stare de indignare pentru anumite persoane, dar aceasta nu este suficientă pentru a da dreptul la plata unor despăgubiri, atât timp cât nu sunt afectate valori personale importante, nu sunt cauzate suferințe deosebite, ce nu se justifică în mod rezonabil, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la angajarea răspunderii pentru prejudiciul moral doar în baza afirmațiilor celui interesat.

Deoarece instanța nu a constatat încălcarea prevederilor ce se referă la protecția onoarei, demnității și reputației persoanei, cerința privind încasarea prejudiciului moral, fiind subsecventă acțiunii de bază, la fel urmează a fi respinsă.

Cu referire la solicitarea reclamantului \*\*\*\*\* privind obligarea pârâtului \*\*\*\*\* de a efectua curățenie în Primăria Mun. Chișinău pe perioada de 1 an de zile, instanța de judecată o consideră nefondată și necesară de respins, din următoarele considerente.

Potrivit art.7 alin.(3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2), poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Instanța de judecată consideră nefondată această pretenție din considerentul, că este o pretenție subsecventă primei pretenții, iar respingerea pretenției de bază, ca fiind neîntemeiate, atrage inevitabil și respingerea ca nefondată a pretenției subsecvente, în compensare.

Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată solicitate, instanța consideră că urmează a fi respinse în temeiul art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, deoarece pretențiile reclamantului au fost respinse.

Din considerentele menționate, instanța de judecată a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată depusă de \*\*\*\*\* către \*\*\*\*\* , intervenient accesoriu ÎSC „Reforma Art” SRL privind obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare, repetarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Cod de procedură civilă al RM, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Cererea de chemare în judecată înaintată de \*\*\*\*\* către \*\*\*\*\* , intervenient accesoriu ÎSC „Reforma Art” SRL privind dezmințirea informației false și defăimătoare, repararea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul centru).

Președintele ședinței  
Judecătorul

Octavian DVORNIC